

31992L0051

L 209/25

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

24.7.1992

DIRECTIVA 92/51/CEE A CONSILIULUI**din 18 iunie 1992****privind cel de-al doilea sistem general de recunoaștere a formării profesionale, de completare a Directivei 89/48/CEE**

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene și, în special, articolul 49, articolul 57 alineatul (1) și articolul 66 din acesta,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾, în cooperare cu Parlamentul European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽³⁾,

(1) întrucât, în conformitate cu dispozițiile articolului 8a din tratat, piața internă reprezintă un spațiu fără frontiere interne și întrucât, în conformitate cu dispozițiile articolului 3 litera (c) din tratat, unul dintre obiectivele Comunității îl constituie eliminarea obstacolelor care stau în calea liberei circulații a persoanelor și serviciilor între statele membre; întrucât, pentru resortisanții statelor membre, aceasta presupune în special posibilitatea exercitării unei profesii, cu statut de independent sau de salariat, într-un stat membru, altul decât acela în care aceștia și-au dobândit calificările profesionale;

(2) întrucât, în cazul profesiilor pentru exercitarea cărora Comunitatea nu a stabilit nivelul minim de calificare necesară, statele membre își rezervă dreptul de a stabili acest nivel astfel încât să garanteze calitatea serviciilor oferite pe propriul teritoriu; întrucât, cu toate acestea, statele membre nu pot, fără a încălca obligațiile stabilite la articolele 5, 48, 52 și 59 din tratat, să oblige un resortisant al unui stat membru să obțină acele calificări pe care ele le stabilesc doar prin raportare la cele eliberate în cadrul propriului sistem național de formare, dacă persoana respectivă a obținut deja, integral sau parțial, calificările respective în alt stat membru; întrucât, în consecință, fiecare stat membru gazdă în care o profesie este reglementată trebuie să ia în considerație calificările obținute în alt stat membru și să stabilească dacă acestea corespund acelor pe care le solicită;

(3) întrucât Directiva 89/48/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 privind sistemul general de recunoaștere

a diplomelor din învățământul superior, acordate pentru o perioadă de formare profesională de cel puțin trei ani ⁽⁴⁾, facilitează respectarea acestor obligații; întrucât directiva se limitează la învățământul superior;

(4) întrucât, pentru a facilita exercitarea tuturor activităților profesionale care sunt condiționate într-un stat membru gazdă de efectuarea unui anumit nivel de formare, este necesară introducerea unui al doilea sistem general care să îl completeze pe primul;

(5) întrucât sistemul general complementar trebuie să aibă la bază aceleași principii și să cuprindă, *mutatis mutandis*, aceleași reguli ca sistemul general inițial;

(6) întrucât prezenta directivă nu se aplică profesiilor reglementate de directive speciale, care introduc în principal recunoașterea reciprocă a ciclurilor de formare efectuate și încheiate înainte de începerea carierei profesionale;

(7) întrucât prezenta directivă nu se aplică, de asemenea, nici activităților care constituie obiectul unor directive speciale care își propun, în primul rând, să introducă o recunoaștere a aptitudinilor tehnice care au la bază experiența dobândită în alt stat membru; întrucât unele directive se aplică doar în cazul desfășurării unor activități independente; întrucât, pentru a garanta că exercitarea acestor activități în calitate de salariat nu intră sub incidența prezentei directive, supunând astfel exercitarea aceleiași activități unor regimuri juridice de recunoaștere diferite, după cum aceasta este exercitată în calitate de lucrător salariat sau de lucrător independent, directivele respective trebuie să se aplice persoanelor care desfășoară activitățile respective în calitate de salariați;

(8) întrucât sistemul general complementar nu aduce atingere aplicării dispozițiilor articolului 48 alineatul (4) și articolului 55 din tratat;

(9) întrucât acest sistem complementar trebuie să corespundă nivelurilor de formare care nu au fost avute în vedere de sistemul general inițial, și anume cel care corespunde altor cicluri de studii postliceale și altor tipuri echivalente de

⁽¹⁾ JO C 263, 16.10.1989, p. 1 și JO C 217, 1.9.1990, p. 4.

⁽²⁾ JO C 149, 18.6.1990, p. 149 și JO C 150, 15.6.1992.

⁽³⁾ JO C 75, 26.3.1990, p. 11.

⁽⁴⁾ JO L 19, 24.1.1989, p. 16.

formare, precum și cel care corespunde învățământului gimnazial sau liceal de lungă sau scurtă durată, completat eventual de o formare sau practică profesională;

- (10) întrucât, dacă în majoritatea statelor membre gazdă, exercitarea unei profesii reglementate este condiționată fie de o pregătire de foarte scurtă durată, fie de deținerea anumitor calități personale sau mai degrabă de cunoștințe generale, mecanismele normale de recunoaștere ale prezentei directive riscă să fie deosebit de complexe; întrucât, în aceste cazuri, este necesar să fie prevăzute mecanisme simplificate;
- (11) întrucât ar trebui să se aibă în vedere, în egală măsură, specificul sistemului de formare profesională din Regatul Unit, care stabilește prin „*National Framework of Vocational Qualifications*” norme referitoare la nivelurile de prestație pentru toate activitățile profesionale;
- (12) întrucât în anumite state membre există relativ puține profesii reglementate; întrucât, totuși, profesiile care nu sunt reglementate pot să facă obiectul unei pregătiri orientate în mod specific către exercitarea profesiei și a cărei structură și nivel sunt aprobate sau controlate de către autoritățile competente ale statului membru respectiv; întrucât aceasta oferă garanții echivalente celor oferite în cazul unei profesii reglementate;
- (13) întrucât trebuie să li se permită autorităților competente ale statului membru gazdă să stabilească, în conformitate cu dispozițiile în vigoare ale dreptului comunitar, modalitățile de aplicare necesare pentru punerea în aplicare a stagiului de adaptare și a testului de aptitudini;
- (14) întrucât sistemul general complementar acoperă două niveluri de educație și formare și întrucât sistemul general inițial acoperă un al treilea nivel, sistemul general complementar trebuie să prevadă și situația în care o persoană care posedă un anumit nivel de educație și formare poate să exercite, în alt stat membru, o profesie ale cărei calificări sunt reglementate la un alt nivel;
- (15) întrucât, pentru exercitarea anumitor profesii, unele state membre solicită deținerea unei diplome în sensul Directivei 89/48/CEE, în timp ce, pentru aceeași profesie, alte state membre solicită efectuarea unei formări profesionale cu o structură diferită; întrucât anumite tipuri de educație și formare, deși nu au un caracter postliceal cu o durată minimă în sensul prezentei directive, oferă totuși un nivel profesional comparabil și pregătesc persoana respectivă pentru activități și responsabilități similare; întrucât se impune, în consecință, ca aceste tipuri de educație și formare să fie incluse în aceeași categorie cu cele atestate printr-o diplomă; întrucât, datorită marii lor diversități,

clasificarea educației și formării nu se poate realiza decât prin enumerarea calificărilor respective în cadrul unei liste; întrucât această clasificare contribuie la instituirea, după caz, a unei echivalări între aceste calificări și cele reglementate de Directiva 89/48/CEE; întrucât este necesar, în egală măsură, ca anumite calificări reglementate să fie asimilate nivelului unei diplome, prin intermediul unei a doua liste;

- (16) întrucât, dată fiind evoluția constantă a organismelor de formare profesională, trebuie să se prevadă o procedură de modificare a listelor menționate;
- (17) întrucât sistemul general complementar, referindu-se la profesii a căror exercitare este condiționată de deținerea unor calificări privind formarea profesională de nivelul învățământului gimnazial sau liceal și necesită, în general, calificări manuale, trebuie să prevadă și o recunoaștere a acestor calificări, chiar dacă acestea au fost obținute doar pe baza experienței profesionale dintr-un stat membru care nu reglementează aceste profesii;
- (18) întrucât prezentul sistem general își propune, ca și primul sistem general, să elimine obstacolele în calea accesului la profesiile reglementate și la exercitarea acestora; întrucât activitatea desfășurată în sensul Deciziei 85/368/CEE a Consiliului din 16 iulie 1985 privind corespondența calificărilor de formare profesională între statele membre ale Comunității Europene (¹), deși urmărește un alt obiectiv decât acela de eliminare a obstacolelor juridice din calea liberei circulații, și anume o transparență mai mare a pieței muncii, trebuie utilizată, după caz, în vederea aplicării prezentei directive, în special în situația în care ar putea oferi informații cu privire la domeniul, conținutul și durata unei formări profesionale;
- (19) întrucât asociațiile profesionale și instituțiile de educație sau de formare profesională sunt, după caz, consultate sau implicate corespunzător în procesul de decizie;
- (20) întrucât un astfel de sistem, la fel ca și sistemul inițial, prin consolidarea dreptului unui cetățean al Uniunii Europene de a-și utiliza cunoștințele profesionale în orice stat membru, îi sporește și întărește dreptul său de a dobândi astfel de cunoștințe acolo unde dorește;
- (21) întrucât, după o anumită perioadă de aplicare, cele două sisteme trebuie să facă obiectul unei evaluări cu privire la eficiența funcționării lor și, în special, pentru a stabili în ce măsură pot fi îmbunătățite,

(¹) JO L 199, 31.7.1985, p. 56.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

Definiții

Articolul 1

În sensul prezentei directive:

(a) prin *diplomă* se înțelege orice titlu oficial de calificare sau orice set de astfel de titluri:

— care a fost acordat de o autoritate competentă într-un stat membru, desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege sau cu actele administrative ale statului respectiv;

— din care rezultă că titularul a absolvit:

(i) fie un ciclu de studii postliceale, altul decât cel prevăzut la articolul 1 litera (a) liniuța a doua din Directiva 89/48/CEE, cu o durată de cel puțin un an sau cu o durată echivalentă, în caz de frecvență redusă, pentru care una dintre condițiile de acces este, de regulă, absolvirea unui ciclu de studii gimnaziale și liceale necesar pentru a avea acces la învățământul universitar sau superior, precum și calificarea profesională care este eventual necesară în mod suplimentar în raport cu acest ciclu de studii postliceale;

(ii) fie unul din ciclurile de calificare prezentate în Anexa C;

și

— din care rezultă că titularul posedă calificările profesionale necesare pentru a avea acces la o profesie reglementată în statul membru respectiv sau pentru a o exercita,

în cazul în care formarea atestată prin acest titlu a fost dobândită în principal în Comunitate sau în afara acesteia, în instituțiile de învățământ care asigură o formare conformă actelor cu putere de lege sau actelor administrative ale unui stat membru ori dacă titularul diplomei are o experiență profesională de trei ani certificată de statul membru care a recunoscut un titlu oficial de calificare eliberat într-o țară terță.

Este asimilat unei diplome, în sensul primului paragraf, orice titlu oficial de calificare sau orice set de astfel de titluri, eliberat de o autoritate competentă într-un stat membru, în cazul în care acesta atestă o formare dobândită în Comunitate și recunoscută de o autoritate competentă din acest stat membru ca fiind de nivel echivalent, prin care se conferă aceleași drepturi de acces la o profesie reglementată sau de exercitare a acesteia;

(b) prin *certificat* se înțelege orice titlu oficial de calificare sau un set de astfel de titluri:

— care a fost eliberat de o autoritate competentă într-un stat membru, desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege sau cu actele administrative ale statului respectiv;

— din care rezultă că titularul, după ce a absolvit un ciclu de studii gimnaziale și liceale, a încheiat:

fie un ciclu de studii sau de formare profesională, altul decât cele menționate la litera (a), efectuat într-o instituție de învățământ sau într-o întreprindere ori, alternativ, într-o instituție de învățământ și într-o întreprindere, completat, după caz, de stagiul sau de perioada de practică profesională solicitată în mod suplimentar în raport cu acest ciclu,

fie stagiul sau perioada de practică profesională solicitată în mod suplimentar în raport cu acest ciclu de studii gimnaziale și liceale,

sau

— din care rezultă că titularul, după ce a absolvit un ciclu de studii gimnaziale și liceale cu caracter tehnic sau profesional, a încheiat, după caz:

fie un ciclu de studii sau de formare profesională de tipul celui prevăzut la liniuța a doua,

fie stagiul sau perioada de practică profesională solicitată în mod suplimentar în raport cu acest ciclu de studii gimnaziale și liceale cu caracter tehnic sau profesional,

și

— din care rezultă că titularul dispune de calificările profesionale necesare pentru a avea acces la o profesie reglementată în statul membru respectiv sau pentru a o exercita,

în cazul în care formarea atestată prin acest titlu oficial de calificare a fost dobândită în principal în Comunitate sau în afara acesteia, în instituții de învățământ care asigură o formare conformă actelor cu putere de lege sau actelor administrative ale unui stat membru ori dacă titularul său are o experiență profesională de doi ani certificată de statul membru care a recunoscut un titlu oficial de calificare eliberat într-o țară terță.

Este asimilat unui certificat, în sensul primului paragraf, orice titlu oficial de calificare sau orice set de astfel de titluri care a fost eliberat de o autoritate competentă într-un stat membru, dacă acesta atestă o formare dobândită în Comunitate și recunoscută de o autoritate competentă dintr-un stat membru ca fiind de nivel echivalent și prin care se conferă aceleași drepturi de acces la o profesie reglementată sau de exercitare a acesteia;

(c) prin *atestat de competență* se înțelege orice titlu oficial de calificare:

- care atestă o calificare care nu face parte din setul care constituie o diplomă în sensul dispozițiilor Directivei 89/48/CEE sau o diplomă ori un certificat în sensul prezentei directive,

sau

- care este eliberat ca urmare a unei aprecieri a calităților personale, aptitudinilor sau cunoștințelor solicitantului, considerate esențiale pentru exercitarea unei profesii de către o autoritate desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative ale unui stat membru, fără a solicita dovada unei calificări prealabile;

(d) prin *stat membru gazdă* se înțelege orice stat membru în care un resortisant al unui stat membru solicită exercitarea unei profesii reglementate în acest stat membru, fără ca persoana să fi obținut, pe teritoriul acestuia, titlul sau titlurile oficiale de calificare sau atestatul de competență pe care îl prezintă sau fără să-și fi exercitat pe teritoriul acestuia, pentru prima dată, profesia în cauză;

(e) prin *profesie reglementată* se înțelege activitatea profesională reglementată sau ansamblul activităților care constituie această profesie într-un stat membru;

(f) prin *activitate profesională reglementată* se înțelege activitatea profesională pentru care accesul sau exercitarea ori una din formele de exercitare într-un stat membru sunt condiționate, direct sau indirect, în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative de deținerea unui titlu oficial de calificare sau a unui atestat de competență. Pot constitui modalități de exercitare a unei activități profesionale reglementate îndeosebi următoarele:

- exercitarea unei activități sub un titlu profesional, în măsura în care utilizarea unui astfel de titlu este rezervată deținătorilor unor titluri oficiale de calificare sau ai unor atestate de competență prevăzute de acte cu putere de lege sau de acte administrative;
- exercitarea unei activități profesionale în domeniul sănătății, în măsura în care remunerarea sau rambursarea unei astfel de activități este condiționată, de către sistemul național de asigurări sociale, de deținerea unui titlu oficial de calificare sau a unui atestat de competență.

În cazul în care dispozițiile primului paragraf nu se aplică, este asimilată unei activități profesionale reglementate o activitatea profesională exercitată de membrii unei asociații sau organizații care are ca obiectiv, în special, promovarea și menținerea unui nivel ridicat în respectivul domeniu profesional și care, în vederea realizării acestui obiectiv, beneficiază de recunoașterea sub o formă specială de către un stat membru și care:

- eliberează membrilor acesteia un titlu oficial de calificare;
- asigură respectarea de către membrii săi a regulilor de conduită profesională adoptate de ea;

și

- conferă membrilor săi dreptul de a folosi un titlu profesional, o abreviere sau a unui statut care corespunde acestui titlu oficial de calificare.

Ori de câte ori un stat membru acordă recunoașterea prevăzută la al doilea paragraf unei asociații sau organizații care îndeplinește condițiile paragrafului respectiv, acesta informează Comisia.

(g) prin *formare reglementată* se înțelege orice formare care:

- este orientată în mod special spre exercitarea unei profesii anume;

și

- constă într-unul sau mai multe cicluri de studii completate, după caz, de o formare profesională, de un stagiu profesional sau de o perioadă de practică profesională, ale căror structură și nivel sunt stabilite prin actele cu putere de lege și actele administrative ale statului membru respectiv sau care fac obiectul unui control sau al unei aprobări din partea autorității desemnate în acest scop;

(h) prin *experiență profesională* se înțelege exercitarea efectivă și legală a respectivei profesii într-un stat membru;

(i) prin *stagiu de adaptare* se înțelege exercitarea unei profesii reglementate în statul membru gazdă, sub responsabilitatea unui membru calificat în profesia respectivă și însoțită eventual de o formare suplimentară. Stagiul face obiectul unei evaluări. Condițiile stagiului și evaluarea acestuia sunt stabilite de autoritățile competente ale statului membru gazdă.

Statutul de care beneficiază în statul membru gazdă stagiul, în special în ceea ce privește dreptul de ședere, precum și în ceea ce privește obligațiile, drepturile și avantajele sociale, indemnizațiile și remunerațiile este stabilit de autoritățile competente din respectivul stat membru în conformitate cu dreptul comunitar aplicabil.

(j) prin *probă de aptitudini* se înțelege o probă care se referă exclusiv la cunoștințele profesionale ale solicitantului și care este concepută de autoritățile competente ale statului membru gazdă, cu scopul aprecierii aptitudinii solicitantului privind exercitarea profesiei reglementate în acel stat membru.

Pentru a permite aplicarea acestei probe, autoritățile competente întocmesc o listă de materii care, pe baza unei comparații între formarea cerută în statul membru respectiv și cea de care dispune solicitantul, nu sunt atestate de titlul sau titlurile ofi-

ciale de calificare pe care le prezintă solicitantul. Aceste materii pot cuprinde atât cunoștințe teoretice, cât și aptitudini practice necesare pentru exercitarea profesiei.

Proba de aptitudini trebuie să țină seama de faptul că solicitantul are o calificare profesională recunoscută în statul membru de origine sau de proveniență. Aceasta privește materii selectate dintre cele cuprinse în lista menționată la al doilea paragraf și a căror cunoaștere constituie o condiție esențială pentru exercitarea profesiei în statul membru gazdă. Proba de aptitudini poate include, totodată, și cunoștințe de deontologie care se aplică activităților respective în statul membru gazdă. Condițiile probei de aptitudini sunt stabilite de autoritățile competente ale statului membru respectiv.

Statutul de care beneficiază în statul membru gazdă solicitantul care dorește să se pregătească pentru proba de aptitudini în acel stat este stabilit de autoritățile competente ale celui stat în conformitate cu dreptul comunitar aplicabil.

CAPITOLUL II

Domeniul de aplicare

Articolul 2

Prezenta directivă se aplică oricărui resortisant al unui stat membru care dorește să desfășoare, cu statut de independent sau ca salariat, o profesie reglementată în statul membru gazdă.

Prezenta directivă nu se aplică profesiilor care fac obiectul unei directive speciale care instituie între statele membre recunoașterea reciprocă a diplomelor și nici activităților care constituie obiectul uneia dintre directivele prevăzute în Anexa A.

Directivele care figurează în Anexa B se aplică desfășurării, în calitate de salariat, a activităților prevăzute de directivele respective.

CAPITOLUL III

Sistemul de recunoaștere în cazul în care statul membru gazdă solicită deținerea unei diplome în sensul prezentei directive sau în sensul Directivei 89/48/CEE

Articolul 3

Fără a aduce atingere aplicării Directivei 89/48/CEE, dacă în statul membru gazdă accesul la o profesie reglementată sau exercitarea

acesteia sunt condiționate de deținerea unei diplome, astfel cum este aceasta definită de prezenta directivă sau de Directiva 89/48/CEE, autoritatea competentă nu poate să refuze unui resortisant al unui stat membru, pe motivul lipsei unor calificări adecvate, accesul la această profesie sau exercitarea în aceleași condiții ca propriii cetățeni:

(a) dacă solicitantul posedă diploma definită de prezenta directivă sau de Directiva 89/48/CEE, necesară într-un alt stat membru pentru a avea acces la profesia respectivă sau pentru a o exercita pe teritoriul acestuia, diplomă care a fost obținută într-un stat membru;

sau

(b) dacă solicitantul a exercitat cu normă întreagă această profesie timp de doi ani sau cu normă redusă pe durata unei perioade echivalente, în cursul unei perioade anterioare de zece ani, într-un alt stat membru care nu reglementează această profesie nici în sensul articolului 1 litera (e) și articolului 1 litera (f) primul paragraf din prezenta directivă și nici în sensul articolului 1 litera (c) și al articolului 1 litera (d) primul paragraf din Directiva 89/48/CEE, deținând unul sau mai multe titluri oficiale de calificare:

— care au fost eliberate de o autoritate competentă într-un stat membru, desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege sau cu actele administrative ale statului respectiv;

— din care rezultă că titularul a absolvit un ciclu de studii postliceale, altul decât cel menționat la articolul 1 litera (a) liniuța a doua din Directiva 89/48/CEE, cu o durată de cel puțin un an sau cu normă redusă cu o durată echivalentă pentru care una dintre condițiile de acces este, de regulă, absolvirea unui ciclu de studii gimnaziale și liceale necesar pentru a avea acces la învățământul universitar sau superior, precum și orice formare profesională integrată acestui ciclu de studii postliceale,

sau

— care atestă o formare reglementată de tipul celor menționate în anexa D,

și

— care a pregătit titularul în vederea exercitării profesiei sale.

Cu toate acestea, cei doi ani de experiență profesională menționați la primul alineat litera (b) nu pot constitui o condiție dacă titlul sau titlurile oficiale de calificare de care dispune solicitantul, menționate la prezenta literă, atestă o formare reglementată.

Este asimilat titlului oficial de calificare menționat la primul paragraf de la prezenta literă orice titlu oficial de calificare sau orice set de astfel de titluri eliberat de o autoritate competentă într-un stat membru, dacă atestă o formare dobândită în Comunitate și este recunoscut ca fiind echivalent de către statul membru, cu condiția ca această recunoaștere să fi fost notificată altor state membre și Comisiei.

Prin derogare de la dispozițiile primului paragraf al prezentului articol, statul membru gazdă nu este obligat să aplice prezentul articol dacă accesul la o profesie reglementată sau exercitarea ei sunt condiționate pe teritoriul său de deținerea unei diplome, astfel cum aceasta este definită de Directiva 89/48/CEE, pentru care una dintre condițiile de eliberare este absolvirea unui ciclu de studii postliceale cu o durată mai mare de patru ani.

Articolul 4

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 3, un stat membru poate, de asemenea, să ceară solicitantului:

(a) să facă dovada experienței profesionale, în cazul în care durata formării pe care o invocă, în conformitate cu articolul 3 primul paragraf litera (a) sau (b), este mai scurtă cu cel puțin un an decât cea cerută de statul membru gazdă. În acest caz, durata experienței profesionale cerute nu poate depăși:

- dublul perioadei de formare neefectuate, în cazul în care perioada neefectuată se referă la ciclul de studii postliceale sau la un stagiu profesional efectuat sub autoritatea unui îndrumător de stagiu și încheiată printr-un examen;
- perioada de formare neefectuată, în cazul în care această perioadă se referă la o practică profesională realizată cu sprijinul unui membru calificat al profesiei respective.

În cazul diplomelor, în sensul articolului 1 litera (a) al doilea paragraf, durata formării recunoscute ca echivalente se calculează în funcție de formarea definită la articolul 1 litera (a) primul paragraf.

În vederea aplicării dispozițiilor prezentei litere, se ia în considerație experiența profesională menționată la articolul 3 primul paragraf litera (b).

Indiferent de situație, experiența profesională cerută nu poate să depășească patru ani.

Cu toate acestea, experiența profesională nu poate fi cerută unui solicitant care deține o diplomă care atestă efectuarea unui ciclu de studii postliceale, menționată la articolul 1 litera (a) a doua liniuță, sau o diplomă în înțelesul articolului 1 litera (a) din Directiva 89/48/CEE și care dorește să își exercite profesia într-un stat membru gazdă în care este cerută deținerea unei diplome care atestă efectuarea unuia dintre ciclurile de formare prevăzute în anexele C și D.

(b) să urmeze un stagiu de adaptare care să nu depășească trei ani sau să susțină o probă de aptitudini dacă:

- formarea de care a beneficiat, în conformitate cu dispozițiile articolului 3 primul paragraf litera (a) sau (b), privește domenii teoretice și practice necesare în statul

membru gazdă și care diferă considerabil de cele atestate prin diploma definită de prezenta directivă sau de Directiva 89/48/CEE;

sau

- în cazul prevăzut la articolul 3 primul paragraf litera (a), profesia reglementată de statul membru gazdă cuprinde una sau mai multe activități profesionale reglementate care nu sunt cuprinse în profesia reglementată de statul membru de origine sau de proveniență al solicitantului și această diferență este caracterizată printr-o formare specială cerută în statul membru gazdă și care privește materii teoretice și practice care diferă considerabil de cele atestate prin diploma definită de prezenta directivă sau de Directiva 89/48/CEE și prezentată de către solicitant;

sau

- în cazul prevăzut la articolul 3 primul paragraf litera (b), profesia reglementată în statul membru gazdă cuprinde una sau mai multe activități profesionale reglementate care nu sunt cuprinse în profesia exercitată de către solicitant în statul membru de origine sau proveniență și această diferență este caracterizată printr-o formare specială cerută în statul membru gazdă și care se referă la domenii teoretice și practice care diferă considerabil de cele atestate de titlul sau titlurile oficiale de calificare prezentate de către solicitant.

Dacă statul membru gazdă uzează de posibilitatea prevăzută la primul paragraf al prezentei litere, acesta trebuie să îi acorde solicitantului dreptul de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini. Dacă statul membru gazdă, care solicită o diplomă definită de Directiva 89/48/CEE sau de prezenta directivă, urmărește să introducă derogări de la dreptul solicitantului de a alege, se aplică procedura prevăzută la articolul 14.

Prin derogare de la dispozițiile paragrafului al doilea al prezentei litere, statul membru gazdă își rezervă dreptul de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini în cazul în care:

- este vorba de o profesie a cărei exercitare impune cunoașterea exactă a dreptului național și al cărei element constant și esențial de activitate este să ofere consultanță și asistență cu privire la dreptul național;

sau

- statul membru gazdă stabilește drept condiție pentru accesul la profesie sau pentru exercitarea acesteia deținerea unei diplome definite de Directiva 89/48/CEE și pentru care una dintre condițiile de eliberare este absolvirea unui ciclu de studii postliceale cu o durată mai mare de trei ani sau cu o durată echivalentă de studii cu frecvență redusă, pentru care solicitantul deține fie o diplomă definită de prezenta directivă, fie unul sau mai multe titluri oficiale de calificare în sensul articolului 3 primul paragraf

litera (b) din prezenta directivă și care nu sunt reglementate de articolul 3 litera (b) din Directiva 89/48/CEE.

(2) Cu toate acestea, statul membru gazdă nu poate să aplice cumulativ dispozițiile alineatului 1 literele (a) și (b).

CAPITOLUL IV

Sistemul de recunoaștere în cazul în care statul membru gazdă solicită deținerea unei diplome și în care solicitantul deține un certificat sau un titlu oficial de calificare corespunzător

Articolul 5

În cazul în care, în statul membru gazdă, accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată de deținerea unei diplome, autoritatea competentă nu poate refuza resortisantului unui stat membru, pe motivul lipsei unor calificări adecvate, accesul la această profesie sau exercitarea în aceleași condiții ca proprii cetățeni:

(a) dacă solicitantul posedă certificatul necesar într-un alt stat membru pentru a avea acces la aceeași profesie sau pentru a o exercita pe teritoriul acestuia, acest certificat fiind acordat într-un stat membru;

sau

(b) dacă solicitantul a exercitat această profesie cu normă întreagă timp de doi ani în cursul unei perioade anterioare de zece ani în alt stat membru care nu reglementează această profesie în sensul articolului 1 litera (e) și al articolului 1 litera (f) primul paragraf, deținând unul sau mai multe titluri oficiale de calificare:

— care au fost eliberate de o autoritate competentă într-un stat membru, desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege sau cu actele administrative ale statului respectiv;

și

— din care rezultă că titularul, după ce a absolvit un ciclu de studii gimnaziale și liceale, a încheiat:

fie un ciclu de studii sau de formare profesională, altul decât cele menționate la litera (a), asigurat într-o instituție de învățământ sau într-o întreprindere ori, alternativ, într-o instituție de învățământ și într-o întreprindere, și completat, după caz, cu stagiul sau practica profesională integrată acestui ciclu de formare,

fie stagiul sau perioada de practică profesională integrată acestui ciclu de studii gimnaziale și liceale;

sau

— din care rezultă că titularul, după ce a urmat un ciclu de studii gimnaziale și liceale cu caracter tehnic sau profesional, a urmat, după caz:

fie un ciclu de studii sau de formare profesională, menționat la liniuța a treia,

fie stagiul sau perioada de practică profesională integrată acestui ciclu de studii gimnaziale și liceale cu caracter tehnic sau profesional

și

— care l-a pregătit pe titular pentru exercitarea acestei profesii.

Cu toate acestea, cei doi ani de experiență profesională menționați mai sus nu pot fi ceruți dacă titlul sau titlurile oficiale de calificare profesională deținute de solicitant și menționate la prezenta literă atestă o formare reglementată.

Statul membru gazdă poate totuși să ceară ca solicitantul să efectueze un stagiul de adaptare de cel mult trei ani sau să se supună unei probe de aptitudini. Statul membru gazdă este obligat să îi acorde solicitantului dreptul de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini.

Dacă statul membru gazdă își propune să introducă derogări de la dreptul solicitantului de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini, se aplică procedura prevăzută la articolul 14.

CAPITOLUL V

Sistemul de recunoaștere în cazul în care statul membru gazdă solicită deținerea unui certificat

Articolul 6

Dacă, în statul membru gazdă, accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată de deținerea unui certificat, autoritatea competentă nu poate să refuze resortisantului unui stat membru, pe motivul lipsei unor calificări adecvate, accesul la această profesie sau exercitarea în aceleași condiții ca proprii cetățeni:

(a) dacă solicitantul posedă diploma, astfel cum este aceasta definită de prezenta directivă sau de Directiva 89/48/CEE, ori certificatul care este necesar într-un alt stat membru pentru a avea acces la aceeași profesie sau pentru a o exercita pe teritoriul acestuia, această diplomă fiind obținută într-un stat membru;

sau

(b) dacă solicitantul a exercitat această profesie cu normă întreagă timp de doi ani sau o perioadă echivalentă cu normă redusă în cursul celor zece ani anteriori în alt stat membru care nu reglementează această profesie în sensul articolului 1 litera (e)

și al articolului 1 litera (f) primul paragraf, deținând unul sau mai multe titluri oficiale de calificare:

- eliberate de o autoritate competentă într-un stat membru, desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege sau cu actele administrative ale statului respectiv;
- din care rezultă că titularul a absolvit un ciclu de studii postliceale, altul decât cel menționat la articolul 1 litera (a) a doua liniuță din Directiva 89/48/CEE, cu o durată de cel puțin un an sau cu o durată echivalentă, cu normă redusă, pentru care una din condițiile de acces este, de regulă, finalizarea ciclului de studii gimnaziale și liceale necesar pentru a avea acces la învățământul superior sau universitar, cât și formarea profesională integrată acestui ciclu de studii postliceale;

sau

- din care rezultă că titularul, după ce a absolvit un ciclu de studii gimnaziale sau liceale, a finalizat:

fie un ciclu de studii sau de formare profesională, altul decât cele menționate la litera (a), efectuat într-o instituție de învățământ sau într-o întreprindere ori, alternativ, într-o instituție de învățământ și într-o întreprindere și completat, după caz, prin stagiul sau practica profesională integrată acestui ciclu de pregătire,

fie stagiul sau perioada de practică profesională integrată acestui ciclu de studii gimnaziale și liceale;

sau

- din care rezultă că titularul, după ce a absolvit un ciclu de studii gimnaziale și liceale cu caracter tehnic sau profesional, a absolvit, după caz:

fie un ciclu de studii sau de formare profesională prevăzut la liniuța a treia,

fie stagiul sau perioada de practică profesională integrată acestui ciclu de studii gimnaziale sau liceale cu caracter tehnic sau profesional;

și

- care l-a pregătit pe titular în vederea exercitării profesiei respective.

Cu toate acestea, cei doi ani de experiență profesională menționați anterior nu pot fi ceruți în cazul în care titlul sau titlurile oficiale de calificare deținute de solicitant și menționate de prezenta literă atestă o formare reglementată;

- (c) dacă solicitantul, care nu deține o diplomă, un certificat sau un titlu oficial de calificare în sensul articolului 3 litera (b) sau al literei (b) a prezentului articol, a exercitat cu normă întreagă această profesie în alt stat membru care nu reglementează

această profesie în sensul articolului 1 litera (e) și a articolului 1 litera (f) primul paragraf, timp de trei ani consecutivi sau într-o perioadă echivalentă, cu normă redusă, în cursul unei perioade anterioare de zece ani.

Se asimilează titlului oficial de calificare menționat în primul paragraf de la litera (b) orice titlu oficial de calificare sau orice set de astfel de titluri eliberat de o autoritate competentă într-un stat membru, atât timp cât atestă o calificare dobândită în Comunitate și este recunoscut ca fiind echivalentă de către statul membru, cu condiția ca această recunoaștere să fie notificată celorlalte state membre și Comisiei.

Articolul 7

Articolul 6 nu poate împiedica statul membru gazdă să ceară, de asemenea, solicitantului:

- (a) să efectueze un stagiul de adaptare de cel mult doi ani sau să se supună unei probe de aptitudini în cazul în care formarea de care a beneficiat conform articolului 6 primul paragraf literele (a) și (b) se referă la materii teoretice și practice care diferă considerabil de cele acoperite de certificatul necesar în statul membru gazdă sau dacă există diferențe în domeniile de activitate caracterizate în statul membru gazdă printr-o formare specială privind materii teoretice și practice care diferă considerabil de cele acoperite de titlul oficial de calificare al solicitantului.

Dacă statul membru gazdă uzează de această posibilitate, el este obligat să îi lase solicitantului posibilitatea de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini. Dacă statul membru gazdă care solicită acest certificat preconizează introducerea de derogări cu privire la dreptul solicitantului de a alege, se aplică procedura prevăzută la articolul 14.

- (b) să efectueze un stagiul de adaptare timp de cel mult doi ani sau să se supună probei de aptitudini, dacă, în cazurile prevăzute la articolul 6 primul paragraf litera (c), nu deține o diplomă, un certificat sau un titlu oficial de calificare. Statul membru gazdă își poate rezerva dreptul de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini.

CAPITOLUL VI

Sisteme speciale de recunoaștere a altor calificări

Articolul 8

În cazul în care, într-un stat membru gazdă, accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată de deține-

rea unui atestat de competență, autoritatea competentă nu poate să refuze resortisantului unui stat membru, pe motivul unor calificări inadecvate, accesul la această profesie sau exercitarea în aceleași condiții ca propriii cetățeni:

- (a) dacă solicitantul deține atestatul de competență care este necesar într-un alt stat membru pentru accesul la aceeași profesie sau pentru exercitarea ei pe teritoriul acestuia și care a fost dobândit într-un alt stat membru;

sau

- (b) dacă solicitantul face dovada calificărilor dobândite în alte state membre,

și oferă garanții echivalente, în special în domeniul sănătății, securității, protecției mediului și protecției consumatorilor, cu cele impuse de actele cu putere de lege sau de actele administrative ale statului membru gazdă.

Dacă solicitantul nu face dovada atestatului de competență sau a calificărilor cerute, se aplică actele cu putere de lege sau actele administrative ale statului membru gazdă.

Articolul 9

În cazul în care, în statul membru gazdă, accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia sunt condiționate doar de deținerea unui titlu oficial de calificare care atestă o pregătire generală la nivelul învățământului primar sau al celui gimnazial și liceal, autoritatea competentă nu poate să refuze unui cetățean al unui stat membru, pe motivul unor calificări inadecvate, accesul la această profesie sau exercitarea în aceleași condiții ca propriii ei cetățeni, dacă solicitantul deține un titlu oficial de calificare de un nivel corespunzător eliberat în alt stat membru.

În statul membru în care a fost eliberat, acest titlu oficial de calificare trebuie să fi fost eliberat de către o autoritate competentă desemnată în conformitate cu actele cu putere de lege sau cu actele administrative ale statului membru respectiv.

CAPITOLUL VII

Alte măsuri care facilitează exercitarea efectivă a dreptului de stabilire, a libertății de a presta servicii și a liberei circulații a salariaților

Articolul 10

- (1) Autoritatea competentă din statul membru gazdă care condiționează accesul la o profesie reglementată de prezentarea de dovezi privind onorabilitatea, moralitatea și solvabilitatea sau care suspendă ori interzice exercitarea unei astfel de profesii în caz de

culpă profesională gravă sau de infracțiune acceptă ca probă suficientă pentru resortisanții statelor membre care doresc să exercite această profesie pe teritoriul său prezentarea documentelor eliberate de autoritățile competente din statul membru de origine sau de proveniență din care rezultă că aceste cerințe sunt îndeplinite.

În cazul în care documentele prevăzute la primul paragraf nu sunt eliberate de autoritățile competente din statul membru de origine sau de proveniență al resortisantului, ele sunt înlocuite de o declarație formulată sub jurământ sau, în statele membre în care nu există prevederi privind declarația sub jurământ, de o declarație solemnă făcută de către cel interesat în fața unei autorități judiciare sau administrative competente ori, dacă este cazul, în fața unui notar sau a unui organism profesional calificat din statul membru de origine sau de proveniență, care va elibera un certificat care să ateste autenticitatea declarației sub jurământ sau a declarației solemnă.

- (2) În cazul în care autoritatea competentă din statul membru gazdă solicită resortisanților acestui stat membru, pentru accesul la o profesie reglementată sau pentru exercitarea ei, un document referitor la sănătatea fizică sau psihică, aceasta acceptă ca probă suficientă în această privință documentul solicitat în statul membru de origine sau de proveniență.

În cazul în care statul membru de origine sau de proveniență nu solicită o astfel de declarație pentru accesul la profesia respectivă sau în vederea exercitării ei, statul membru gazdă acceptă din partea resortisanților o declarație eliberată de o autoritate competentă din statul membru de origine sau de proveniență, corespunzând declarației eliberate de statul membru gazdă.

- (3) Autoritatea competentă a statului membru gazdă poate solicita ca documentele sau declarațiile menționate la alineatele (1) și (2) să nu fie mai vechi de trei luni.

- (4) În cazul în care autoritatea competentă a statului membru gazdă solicită resortisanților respectivului stat membru să depună un jurământ sau să formuleze o declarație solemnă pentru a avea acces la o profesie reglementată sau pentru a o putea exercita, iar în cazul în care formula jurământului sau declarației nu poate fi utilizată de către resortisanții celorlalte state membre, ea urmează ca o formulă asemănătoare și echivalentă să poată fi prezentată celor interesați.

Articolul 11

- (1) Autoritatea competentă a statului membru gazdă recunoaște resortisanților statelor membre care îndeplinesc condițiile de acces și de exercitare pe teritoriul lor a unei profesii reglementate

dreptul de a utiliza titlul profesional din statul membru gazdă care corespunde profesiei respective.

(2) Autoritatea competentă a statului membru gazdă recunoaște resortisanților statelor membre care îndeplinesc condițiile de acces și de exercitare pe teritoriul lor a unei profesii reglementate dreptul de a uza de titlul lor oficial licit de calificare acordat în statul membru de origine sau de proveniență și, eventual, de abrevierea sa în limba acestui stat. Statul membru gazdă poate cere ca acest titlu să fie urmat de numele și de localitatea de sediu a instituției sau a juriului care l-a acordat.

(3) În cazul în care o profesie este reglementată în statul membru gazdă de către o asociație sau o organizație menționată la articolul 1 litera (f), resortisanții statelor membre nu sunt autorizați să uzeze de titlul profesional acordat de respectiva organizație sau asociație decât dacă fac dovada că sunt membrii respectivei organizații sau asociații.

În cazul în care asociația sau organizația condiționează dobândirea calității de membru de deținerea anumitor calificări, ea poate impune această cerință și resortisanților altor state membre care dețin o diplomă în sensul articolului 1 litera (a) sau un certificat în sensul articolului 1 litera (b) ori un titlu oficial de calificare în sensul articolului 3 primul paragraf litera (b), articolului 5 primul paragraf litera (b) sau al articolului 9 numai în conformitate cu condițiile prevăzute de prezenta directivă și, în special, de articolele 3-5 ale acesteia.

Articolul 12

(1) Statul membru gazdă acceptă ca dovadă a îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolele 3-9 documentele eliberate de autoritățile competente ale statelor membre, pe care cel în cauză trebuie să le prezinte în sprijinul cererii sale de exercitare a profesiei respective.

(2) Procedura de examinare a unei cereri de exercitare a unei profesii reglementate trebuie încheiată în cel mai scurt timp și printr-o decizie motivată a autorității competente din statul membru gazdă, într-un termen de cel mult patru luni de la depunerea dosarului complet al celui interesat. Această decizie sau neemiterea acesteia trebuie să poată fi atacată în instanță potrivit dreptului intern.

CAPITOLUL VIII

Procedura de coordonare

Articolul 13

(1) Statele membre desemnează, în termenul prevăzut la articolul 17, autoritățile competente împuternicite să primească

cererile și să adopte deciziile prevăzute de prezenta directivă. Acestea informează celelalte state membre și Comisia în acest sens.

(2) Fiecare stat membru desemnează un coordonator al activităților autorităților menționate la alineatul (1) și informează celelalte state membre și Comisia în acest sens. Rolul coordonatorului este de a promova aplicarea unitară a prezentei directive în raport cu toate profesiile vizate de aceasta. Coordonatorul trebuie să fie membru al grupului de coordonare constituit pe lângă Comisie în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Directiva 89/48/CEE.

Grupul de coordonare constituit în temeiul dispoziției menționate anterior din Directiva 89/48/CEE are, de asemenea, ca misiune:

- facilitarea punerii în aplicare a prezentei directive;
- colectarea tuturor informațiilor utile pentru aplicarea prezentei directive în statele membre și, în special, a celor referitoare la stabilirea unei liste orientative a profesiilor reglementate și a celor referitoare la diferențele dintre calificările acordate în statele membre în vederea facilitării aprecierii eventualelor diferențe semnificative de către autoritățile competente din statele membre.

Grupul poate fi consultat de către Comisie în privința oricăror modificări care ar putea fi aduse sistemului în vigoare.

(3) Statele membre adoptă măsuri în vederea furnizării informațiilor necesare referitoare la recunoașterea diplomelor și certificatelor, precum și la alte condiții de acces la profesiile reglementate în cadrul prezentei directive. Acestea pot să utilizeze, pentru îndeplinirea acestei sarcini, rețelele de informare existente și, după caz, asociațiile sau organizațiile profesionale corespunzătoare. Comisia ia măsurile necesare pentru asigurarea dezvoltării și coordonării comunicării informațiilor necesare.

CAPITOLUL IX

Procedura de derogare de la dreptul de a alege între stagiul de adaptare și proba de aptitudini

Articolul 14

(1) În cazul în care un stat membru intenționează, în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (b) al doilea paragraf, teza a doua,

ori al articolului 5 al treilea paragraf sau al articolului 7 litera (a) al doilea paragraf, teza a doua, să nu permită solicitanților alegerea între stagiul de adaptare și proba de aptitudini, acesta comunică imediat Comisiei proiectul dispoziției respective. Statul membru respectiv informează, totodată, Comisia cu privire la motivele pentru care este necesară o astfel de dispoziție.

Comisia aduce imediat la cunoștința celorlalte state membre orice proiect primit; aceasta poate, în aceeași măsură, să consulte în privința acestui proiect grupul de coordonare prevăzut la articolul 13 alineatul (2).

(2) Fără a aduce atingere dreptului Comisiei și al celorlalte state membre de a-și prezenta observațiile asupra proiectului, statul membru poate adopta respectiva dispoziție doar în cazul în care Comisia nu adoptă o decizie negativă în termen de trei luni.

(3) La cererea unui stat membru sau a Comisiei, statele membre comunică, fără întârziere, textul definitiv al dispoziției, așa cum rezultă din aplicarea prezentului articol.

(4) Reprezentantul Comisiei prezintă comitetului proiectul măsurilor care trebuie luate. Comitetul emite un aviz cu privire la acest proiect, într-un termen pe care președintele poate să îl stabilească în funcție de urgența chestiunii în cauză. Avizul este emis cu majoritatea prevăzută la articolul 148 alineatul (2) din tratat pentru adoptarea de către Consiliu a deciziilor propuse de către Comisie. Ponderea voturilor reprezentanților statelor membre în cadrul comitetului se calculează după modalitatea prevăzută în respectivul articol. Președintele nu ia parte la vot.

(5) Comisia adoptă măsuri care sunt de aplicabilitate imediată. Cu toate acestea, dacă măsurile nu sunt în conformitate cu avizul comitetului, ele sunt comunicate imediat Consiliului de către Comisie. În acest caz, Comisia amână pentru două luni aplicarea măsurilor pe care le adoptă.

(6) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate adopta o decizie diferită în termenul prevăzut la alineatul precedent.

(7) Comisia informează statul membru interesat asupra deciziei și procedează, acolo unde este cazul, la publicarea listei astfel modificate în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

CAPITOLUL X

Procedura de modificare a Anexelor C și D

Articolul 15

(1) Listele ciclurilor de formare prevăzute în anexele C și D pot fi modificate la cererea motivată adresată Comisiei de orice stat membru interesat. La această cerere se anexează toate informațiile utile și, în special, textul dispozițiilor relevante din dreptul intern. Statul membru solicitant informează în această privință și celelalte state membre.

(2) Comisia examinează ciclul de formare în cauză, precum și cele necesare în celelalte state membre. Ea verifică în special dacă titlul care atestă absolvirea ciclului de formare în cauză conferă titularului său:

— un nivel de formare profesională comparabil din punctul de vedere al nivelului cu cel al ciclului de studii postliceale prevăzut la articolul 1 litera (a) primul paragraf a doua liniuță punctul (i);

și

— un nivel similar de responsabilități și activități.

(3) Comisia este sprijinită de un comitet alcătuit din reprezentanți ai statelor membre și prezidat de reprezentantul Comisiei.

CAPITOLUL XI

Alte dispoziții

Articolul 16

După expirarea termenului prevăzut la articolul 17, Comisiei îi este comunicat de către statele membre, la fiecare doi ani, un raport privind aplicarea sistemului nou-introdus.

Pe lângă comentariile generale, acest raport conține o situație statistică a deciziilor luate, precum și o descriere a principalelor probleme care rezultă din aplicarea prezentei directive.

Articolul 17

(1) Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la data de 18 iunie 1994. Statele membre informează de îndată Comisia în acest sens.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea includ o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Condițiile în care se face această trimitere sunt adoptate de statele membre.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 18

În termen de cel mult cinci ani de la data stabilită la articolul 17, Comisia trimite un raport Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social asupra evoluției aplicării prezentei directive.

După inițierea tuturor consultărilor necesare, Comisia își prezintă concluziile în privința modificărilor care ar putea să fie aduse prezentei directive. În același timp, Comisia prezintă simultan, atunci când este cazul, propuneri referitoare la perfecționarea

reglementărilor existente în scopul facilitării liberei circulații, dreptului de stabilire și libertății de a presta servicii.

Articolul 19

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 18 iunie 1992.

Pentru Consiliu

Președintele

Vitor MARTINS

ANEXA A

Lista directivelor menționate la articolul 2 al doilea paragraf1. 64/429/CEE ⁽¹⁾

Directiva Consiliului din 7 iulie 1964 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în industria producătoare și cea prelucrătoare care fac parte din clasele 23-40 CITI (Industrie și industria meșteșugărească)

64/427/CEE ⁽²⁾

Directiva Consiliului din 7 iulie 1964 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în industria producătoare și cea de prelucrare care fac parte din clasele 23-40 CITI (Industrie și industria meșteșugărească)

2. 68/365/CEE ⁽³⁾

Directiva Consiliului din 15 octombrie 1968 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în industria alimentară și cea a băuturilor care fac parte din clasele 20 și 21 CITI.

68/366/CEE ⁽⁴⁾

Directiva Consiliului din 15 octombrie 1968 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în industria alimentară și cea a băuturilor (clasele 20 și 21 CITI)

3. 64/223/CEE ⁽⁵⁾

Directiva Consiliului din 25 februarie 1964 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile în domeniul comerțului cu ridicata

64/224/CEE ⁽⁶⁾

Directiva Consiliului din 25 februarie 1964 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile intermediarilor din comerț, industrie și industria meșteșugărească

64/222/CEE ⁽⁷⁾

Directiva Consiliului din 25 februarie 1964 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile intermediarilor din comerț, industrie și industria meșteșugărească

4. 68/363/CEE ⁽⁸⁾

Directiva Consiliului din 15 octombrie 1968 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul comerțului cu amănuntul (fosta clasă 612 CITI)

68/364/CEE ⁽⁹⁾

Directiva Consiliului din 15 octombrie 1968 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul comerțului cu amănuntul (fosta clasă 612 CITI)

5. 70/522/CEE ⁽¹⁰⁾

Directiva Consiliului din 30 noiembrie 1970 privind realizarea libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul comerțului cu ridicata al cărbunelui și activități ale intermediarilor din domeniul comerțului cu cărbune (fosta clasă 6112 CITI)

70/523/CEE ⁽¹¹⁾

Directiva Consiliului din 30 noiembrie 1970 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile intermediarilor care lucrează în domeniul comerțului cu cărbune (fosta clasă 6112 CITI)

⁽¹⁾ JO 117, 23.7.1964, p. 1880/64.

⁽²⁾ JO 117, 23.7.1964, p. 1863/64, modificată prin Directiva 69/77/CEE (JO L 59, 10.3.1969, p. 8).

⁽³⁾ JO L 260, 22.10.1968, p. 9.

⁽⁴⁾ JO L 260, 22.10.1968, p. 12.

⁽⁵⁾ JO 56, 4.4.1964, p. 863/64.

⁽⁶⁾ JO 56, 4.4.1964, p. 869/64.

⁽⁷⁾ JO 56, 4.4.1964, p. 857/64.

⁽⁸⁾ JO L 260, 22.10.1968, p. 1.

⁽⁹⁾ JO L 260, 22.10.1968, p. 6.

⁽¹⁰⁾ JO L 267, 10.12.1970, p. 14.

⁽¹¹⁾ JO L 267, 10.12.1970, p. 18.

6. 74/557/CEE ⁽¹⁾

Directiva Consiliului din 4 iunie 1974 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente și a intermediarilor care lucrează în domeniul comerțului și a distribuției de produse toxice

74/556/CEE ⁽²⁾

Directiva Consiliului din 4 iunie 1974 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile, comerțul și distribuția de produse toxice, la activitățile care implică utilizarea profesională a acestor produse inclusiv la activitățile intermediarilor

7. 68/367/CEE ⁽³⁾

Directiva Consiliului din 15 octombrie 1968 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în sectorul de servicii personale (fosta clasă 85 CITI):

(1) restaurante, cafenele, taverna și alte locuri unde se servește mâncare și unde se consumă băuturi (clasa 852 CITI);

(2) hoteluri, case de locuit, camping-uri și alte spații de cazare (clasa 853 CITI)

68/368/CEE ⁽⁴⁾

Directiva Consiliului din 15 octombrie 1968 privind stabilirea unor dispoziții detaliate cu privire la măsurile tranzitorii referitoare la activitățile persoanelor independente și ale persoanelor care lucrează în sectorul de servicii personale (fosta clasă 85 CITI):

(1) restaurante, cafenele, taverna și alte locuri unde se servește mâncare și unde se consumă băuturi (clasa 852 din CITI);

(2) hoteluri, case de locuit, camping-uri și alte spații de cazare (clasa 853 din CITI)

8. 77/92/CEE ⁽⁵⁾

Directiva Consiliului din 13 decembrie 1976 privind măsurile destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii în cazul activităților de agent și de broker de asigurări (fosta clasă 630 CITI) și, în special, măsuri tranzitorii referitoare la aceste activități

9. 82/470/CEE ⁽⁶⁾

Directiva Consiliului din 29 iunie 1968 privind măsurile destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile persoanelor independente care lucrează în domeniul anumitor servicii care au legătură cu transportul și cu agențiile de turism (clasa 720 CITI)

10. 82/489/CEE ⁽⁷⁾

Directiva Consiliului din 19 iulie 1982 privind stabilirea unor măsuri destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii de coafură

11. 75/368/CEE ⁽⁸⁾

Directiva Consiliului din 16 iunie 1975 privind măsurile destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la diverse activități (fostele diviziuni 01-85 CITI) și, în special, privind măsurile tranzitorii cu privire la aceste activități

12. 75/369/CEE ⁽⁹⁾

Directiva Consiliului din 16 iunie 1975 privind măsurile destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii referitoare la activitățile itinerante și, în special, privind măsurile tranzitorii cu privire la aceste activități

⁽¹⁾ JO L 307, 18.11.1974, p. 5.

⁽²⁾ JO L 307, 18.11.1974, p. 1.

⁽³⁾ JO L 260, 22.10.1968, p. 16.

⁽⁴⁾ JO L 260, 22.10.1968, p. 19.

⁽⁵⁾ JO L 26, 31.1.1977, p. 14.

⁽⁶⁾ JO L 213, 21.7.1982, p. 1.

⁽⁷⁾ JO L 218, 27.7.1982, p. 24.

⁽⁸⁾ JO L 167, 30.6.1975, p. 22.

⁽⁹⁾ JO L 167, 30.6.1975, p. 29.

Notă:

Unele dintre directivele menționate anterior au fost completate de actele de aderare a Danemarcei, Irlandei și Regatului Unit (JO L 73, 27.3.1972), a Greciei (JO L 291, 19.11.1979) și a Spaniei și Portugaliei (JO L 302, 15.11.1985).

ANEXA B

Lista directivelor menționate la articolul 2 al treilea paragraf

Acestea sunt directivele menționate la punctele 1-7 din anexa A, cu excepția Directivei 74/556/CEE, menționată la punctul 6.

ANEXA C

**LISTA CICLURILOR CARE AU O STRUCTURĂ SPECIALĂ ÎN CONFORMITATE CU DISPOZIȚIILE
ARTICOLULUI 1 LITERA (a) PRIMUL PARAGRAF A DOUA LINIUȚĂ PUNCTUL (ii)**

1. Domeniul paramedical și socio-pedagogic*În Germania*

formare pentru:

- infirmieră pediatrie („Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger”);
- fizioterapeut [„Krankengymnast(in)”];
- ergoterapeut [„Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut(in)”];
- logoped („Logopäde/Logopädin”);
- ortoptist [„Orthoptist(in)”];
- educator autorizat [„Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)”];
- educator terapeut autorizat [„Staatlich anerkannte(r) Heilpädagog(e)-in”].

În Italia

formare pentru:

- tehnician dentar („odontotecnico”);
- optician („ottico”);
- chiropod („podologo”).

În Luxemburg

formare pentru:

- asistent tehnic medical în domeniul radiologiei [„assistant(e) technique médical(e) en radiologie”];
- asistent de laborator tehnic medical [„assistant(e) technique médical(e) de laboratoire”];
- infirmieră de psihiatrie („infirmier/ière psychiatrique”);
- asistent tehnic medical în domeniul chirurgiei [„assistant(e) technique médical(e) en chirurgie”];
- infirmieră pediatrie („infirmier/ière puériculteur/trice”);
- infirmieră anestezie („infirmier/ière anesthésiste”);
- maseur/maseuză calificată [„masseur/euse diplômé(e)”];
- educator (educatoare) („éducateur/trice”);

care reprezintă cicluri de educație și formare având o durată totală de cel puțin treisprezece ani ce cuprind:

- fie cel puțin trei ani de formare profesională într-o școală specială care se încheie cu un examen, în unele cazuri urmați de un ciclu de specializare de un an sau doi care se încheie cu un examen;
- fie cel puțin doi ani și jumătate într-o școală specială care se încheie cu un examen, în unele cazuri urmați de experiență de muncă de cel puțin șase luni sau de un stagiu de cel puțin șase luni într-o instituție autorizată;
- fie cel puțin doi ani într-o școală specială care se încheie cu un examen, în unele cazuri urmați de experiență de muncă de cel puțin un an sau de un stagiu de cel puțin un an într-o instituție autorizată.

2. Domeniul meșterilor artizani („Mester/Meister/Maître”) care se referă la cicluri de educație și formare referitoare la activități care nu sunt incluse în directivele menționate în anexa A*În Danemarca*

formare pentru:

- („optometrist”) optician

acest ciclu are o durată totală de 14 ani, inclusiv cinci ani de formare profesională, din care doi ani și jumătate pentru formare teoretică oferită de instituția de formare profesională și doi ani și jumătate pentru formare practică efectuată la locul de muncă, care se încheie cu un examen privind domeniul respectiv și care conferă dreptul de a folosi titlul de „Mester”;

— tehnician ortoped („Ortopaedimekaniker”)

acest ciclu are o durată totală de 12,5 ani, inclusiv trei ani și jumătate de formare profesională, din care șase luni pentru formare teoretică oferită de instituția de formare profesională și trei ani pentru formare practică efectuată la locul de muncă, care se încheie cu un examen privind domeniul respectiv și care conferă dreptul de a folosi titlul de „Mester”;

— cizmar ortoped („ortopaediskomager”)

acest ciclu are o durată totală de 13,5 ani, inclusiv patru ani și jumătate de formare profesională, din care doi ani pentru formare teoretică oferită de instituția de formare profesională și doi ani și jumătate pentru formare practică efectuată la locul de muncă, care se încheie cu un examen privind domeniul respectiv și care conferă dreptul de a folosi titlul de „Mester”.

În Germania

formare pentru:

- optician („Augenoptiker”);
- tehnician dentar („Zahntechniker”);
- pansamente („Bandagist”);
- mecanic ortoped („Hörgeräte-Akustiker”);
- tehnician ortoped („Orthopädiemechaniker”);
- cizmar ortoped („Orthopädieschuhmacher”).

În Luxemburg

formare pentru:

- optician („opticien”);
- tehnician dentar („mécanicien dentaire”);
- mecanic ortoped („audioprothésiste”);
- tehnician ortoped/bandajist („mécanicien orthopédiste/bandagiste”);
- cizmar ortoped („orthopédiste-cordonnier”).

Aceste cicluri au o durată totală de 14 ani, inclusiv cel puțin cinci ani de formare efectuați într-un cadru organizat, parțial la locul de muncă și parțial în cadrul instituției de formare profesională, care se încheie cu un examen care trebuie trecut pentru a putea exercita orice activitate considerată ca fiind un meșteșug, fie ca lucrător independent, fie ca salariat sau ca angajat cu un nivel comparabil de răspundere.

3. Domeniul maritim

(a) Transportul maritim

În Danemarca:

formare pentru:

- căpitan de vas („skibsforer”);
- secund („overstyrmand”);
- timonier, ofițer de cart („enestyrmand, vagthavende styrmand”);
- ofițer de cart („vagthavende styrmand”);
- mecanic de navă („maskinchef”);
- prim mecanic de navă („1. maskinmester”);
- prim mecanic de navă/mechanic-șef de cart („1. maskinmester/vagthavende maskinmester”).

În Germania:

formare pentru:

- căpitan de vas mare de coastă („Kapitän AM”);
- căpitan de vas de coastă („Kapitän AK”);
- ofițer de cart pe vas mare de coastă („Nautischer Schiffsoffizier AMW”);
- ofițer de cart pe vas de coastă („Nautischer Schiffsoffizier AKW”);
- ofițer mecanic, gradul C („Schiffsbetriebstechniker CT - Leiter von Maschinenanlagen”);
- mecanic de vas, gradul C („Schiffsmaschinist CMa - Leiter von Maschinenanlagen”);
- inginer de vas, gradul C („Schiffsbetriebstechniker CTW”);
- mecanic de vas, gradul C – ofițer tehnician unic responsabil („Schiffsmaschinist CMaW - Technischer Alleinoffizier”).

În Italia:

formare pentru:

- ofițer de cart („ufficiale di coperta”);
- ofițer mecanic („ufficiale di macchina”).

În Țările de Jos:

formare pentru:

- șef de cart (pe vas de coastă) (cu formare suplimentară) [„stuurman kleine handelsvaart” (met aanvulling)];
- inginer de motor (cu diplomă) („diploma motordrijver”);

care reprezintă o formare:

- în Danemarca, de nouă ani de școală primară urmați de un ciclu de formare de bază și/sau experiență pe mare între 17 și 36 de luni, la care se adaugă:
 - pentru ofițerii de cart, un an de formare profesională specializată;
 - pentru restul, trei ani de formare profesională specializată;
- în Germania, cu o durată totală cuprinsă între 14 și 18 ani, inclusiv un ciclu de trei ani de formare profesională de bază și un an de experiență pe mare, urmat de unul sau doi ani de formare profesională specializată urmați, după caz, de doi ani de experiență în navigație;
- în Italia, cu o durată totală de 13 ani, din care cel puțin cinci ani sunt de experiență profesională, care se încheie cu un examen și sunt urmați, după caz, de un stagi;
- în Țările de Jos, care cuprind un ciclu de 14 ani, din care cel puțin doi ani sunt efectuați într-o instituție de formare profesională specializată, urmat de un stagi de douăsprezece luni;

și este recunoscută de Convenția internațională STCW (Convenția internațională din 1978 privind standardele de formare, certificare și supraveghere a marinarilor).

(b) Pescuitul pe mare

În Germania:

formare pentru:

- căpitan, pescuit în adâncime („Kapitän BG/Fischerei”);
- căpitan, pescuit de coastă („Kapitän BK/Fischerei”);
- ofițer de cart, vas de apă adâncă („Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei”);
- ofițer de cart, vas de coastă („Nautischer Schiffsoffizier BKW/Fischerei”).

În Țările de Jos:

formare pentru:

- șef de cart/mecanic V („stuurman werktuigkundige V”);

- mecanic IV („werktuigkundige IV visvaart”);
- șef de cart IV („stuurman IV visvaart”);
- șef de cart/mecanic VI („stuurman werktuigkundige VI”);

care reprezintă o formare:

- în Germania, cu o durată totală cuprinsă între 14 și 18 ani, inclusiv un ciclu de trei ani de formare profesională de bază și un an de experiență pe mare, urmat de unul sau doi ani de formare profesională specializată urmați, după caz, de doi ani de experiență în navigație;
- în Țările de Jos, care cuprind un ciclu variind ca durată între treisprezece și cincisprezece ani, cel puțin doi ani sunt efectuați într-o instituție de formare profesională specializată, urmat de un stagiu de douăsprezece luni;

și este recunoscută de Convenția Torremolinos (Convenția internațională din 1977 privind securitatea navelor de pescuit).

4. Domeniul tehnic

În Italia:

formare pentru:

- geometru („geometra”);
- tehnician agricol („perito agrario”);
- contabil („ragioniero”) și expert contabil („perito commerciale”);
- consultant de muncă („consulente del lavoro”);

care reprezintă cicluri secundare de studii tehnice având o durată totală de 13 ani, din care opt ani de învățământ obligatoriu, urmați de cinci ani de ciclu de studii gimnaziale sau liceale, inclusiv trei ani de studii profesionale, care se încheie cu un examen de bacalaureat tehnic și sunt urmate:

- în cazul geometrilor:
de un stagiu de cel puțin doi ani într-un birou profesional
sau de cinci ani de experiență de muncă, iar
- în cazul tehnicienilor agricoli, contabililor, experților contabili și consultanților de muncă, de efectuarea unui stagiu practic de cel puțin doi ani;

urmată de examenul de stat.

În Țările de Jos:

formare pentru:

- executor judecătoresc („gerechtsdeurwaarder”);

care reprezintă un ciclu de educație și formare care însumează nouăsprezece ani, dintre care opt ani de învățământ obligatoriu, urmați de opt ani de ciclu de studii gimnaziale sau liceale, dintre care patru ani de studii tehnice, care se încheie cu un examen de stat și este urmat de formare teoretică și profesională practică de trei ani.

5. Cicluri din Regatul Unit acreditate ca „National Vocational Qualifications” sau „Scottish Vocational Qualifications”

Formare pentru:

- laborant pentru laboratoarele de științe medicale („medical laboratory scientific officer”);
- inginer electrician de mină („mine electrical engineer”);
- inginer mecanic de mină („mine mechanical engineer”);
- asistent social autorizat („approved social worker - mental health”);
- consilier de reintegrare socială și supraveghere („probation officer”);

- terapeut dentar („dental therapist”);
- asistent de stomatologie („dental hygienist”);
- optician cu drept de a elibera rețete („dispensing optician”);
- subșef de mină („mine deputy”);
- administrator judiciar („insolvency practitioner”);
- conveyancer autorizat („licensed conveyancer”);
- protetician („prosthetist”);
- ofițer de cart – vase comerciale și de pasageri – nelimitat („first mate - freight/passenger ships – unrestricted”);
- locotenent - vase comerciale și de pasageri – nelimitat („second mate - freight/passenger ships – unrestricted”);
- locotenent secund vase comerciale și de pasageri – nelimitat („third mate - freight/passenger ships – unrestricted”);
- ofițer de cart vase comerciale și de pasageri – nelimitat („deck officer - freight/passenger ships – unrestricted”);
- ofițer mecanic - vase comerciale și de pasageri – zonă comercială nelimitată (engineer officer - freight/passenger ships – unlimited trading area);
- consilier de proprietate industrială („Trade mark agent”);

care conduce la obținerea de calificări acreditate ca „National Vocational Qualifications” (NVQs), aprobate sau recunoscute ca echivalente de către *National Council for Vocational Qualifications* sau acreditate în Scoția ca „Scottish Vocational Qualifications”, la nivelurile 3 și 4 ale „National Framework of Vocational Qualifications” din Regatul Unit.

Aceste niveluri sunt definite după cum urmează:

- **Nivelul 3:** calificare într-un spectru larg de activități de muncă efectuate într-o varietate de situații, multe dintre ele fiind complexe și nu implică rutină. Se cere suficient de multă răspundere, autonomie, control și coordonare a celorlalți.
 - **Nivelul 4:** calificare într-un spectru larg de activități de muncă tehnică sau profesională efectuate într-o varietate de situații și care implică un grad important de răspundere personală și autonomie. Este adeseori nevoie de răspundere pentru munca celorlalți și de alocarea resurselor.
-

ANEXA D

Lista ciclurilor care au o structură specială în conformitate cu dispozițiile articolului 3 primul paragraf litera (b) prima liniuță**În Regatul Unit**

Cicluri reglementate care conduc la obținerea calificărilor acreditate ca „National Vocational Qualifications” (NVQs) de către *National Council for Vocational Qualifications* sau acreditate în Scoția ca „Scottish Vocational Qualifications”, la nivelurile 3 și 4 ale „National Framework of Vocational Qualifications” din Regatul Unit.

Aceste niveluri sunt definite după cum urmează:

- **Nivelul 3:** calificare într-un spectru larg de activități de muncă efectuate într-o varietate de situații, multe dintre ele fiind complexe și nu implică rutină. Se cere suficient de multă răspundere, autonomie, control și coordonare a celorlalți.
 - **Nivelul 4:** calificare într-un spectru larg de activități de muncă tehnică sau profesională efectuate într-o varietate de situații și care implică un grad important de răspundere personală și autonomie. Este adeseori nevoie de răspundere pentru munca celorlalți și de alocarea resurselor.
-